

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/206/2018
Identifikačné číslo spisu: 4413216393
Dátum vydania rozhodnutia: 29.05.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Slováčková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:4413216393.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpeného splnomocnenkyňou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému R. R. V., bytom N. XX, zastúpenému JUDr. Jánom Minárikom, advokátom so sídlom v Bratislave, Ipeľská 15, o zaplatenie 161,56 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 13 C 281/2016, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 28. februára 2018 sp. zn. 25 Co 305/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi priznáva voči žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky rozsudkom z 9. júna 2017 č. k. 13 C 281/2016-127 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 137,48 € s 5,50 % úrokom z omeškania zo sumy 66,96 € od 16. októbra 2013 do zaplatenia, s 5,25 % úrokom z omeškania zo sumy 64,52 € od 16. novembra 2013 do zaplatenia a s 5,25 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 6,- € od 16. januára 2014 do zaplatenia, všetko do troch dní po právoplatnosti rozsudku, v zostávajúcej časti istiny a príslušenstva konanie zastavil, žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %.

2. Krajský súd v Nitre na odvolanie žalovaného rozsudkom z 28. februára 2018 sp. zn. 25 Co 305/2017 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti a v časti náhrady trov konania potvrdil, žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, a skonštatoval jeho správnosť (§ 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“). Pokiaľ išlo o premlčanie nároku, skonštatoval, že v časti uplatneného nároku z premlčanej faktúry vzal žalobca žalobu späť a konanie bolo zastavené. K namietanému správaniu sudcu prvoinštančného súdu odvolací súd uviedol, že po vypočutí nahrávky z pojednávania možno konštatovať, že správanie sudcu možno hodnotiť ako veľmi tolerantné k správaniu žalovaného.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie, ako dôvody dovolania uviedol § 241 ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodil, že pojednávanie na odvolacom súde sa uskutočnilo úmyselne bez jeho predvolania, podľa písm. c/, keďže rozhodnutia oboch súdov vychádzajú zo skutkových zistení, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, podľa písm. d/ rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení. Namietal, že sudy nevychádzali zo skutočného stavu veci a sú v hrubom rozpore s platnými právnymi predpismi. Opakovane poukázal na skutkový stav veci, na nezohľadnenie námietky premlčania, na zaujatosť zákonného sudcu súdu prvej inštancie.

4. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol dovolanie zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. f/ CSP).

6. Aj za účinnosti CSP (tak ako za účinnosti jemu predchádzajúceho Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ktorý CSP - Civilný sporový poriadok - zákon č. 160/2015 Z. z. a ďalšie zákony tvoriace súčasť rekodifikácie slovenského civilného procesu, teda Civilný mimosporový poriadok - zákon č. 161/2015 Z. z., Správny súdny poriadok - zákon č. 162/2015 Z. z. s účinnosťou od 1. júla 2016 nahradili) treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie naďalej nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/ 2012 a 7 Cdo 92/2012).

7. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie žalovaného nesprávne odôvodnené ustanoveniami už neúčinného Občianskeho súdneho poriadku (základné konanie začalo 27. septembra 2016, teda už za účinnosti CSP) posúdil dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že uplatnil dovolacie dôvody podľa § 420 písm. e/ a f/ CSP.

11. Podľa názoru žalovaného došlo v konaní k procesnej vade zmätočnosti uvedenej v § 420 písm. e/ CSP v dôsledku toho, že spor rozhodovali osobne zaujatí sudcovia, ktorí konali jednostranne, tendenčne

a účelovo. Poukázal na skutočnosť, že sudca súdu prvej inštancie na pojednávaní, na ktorom nebol prítomný právny zástupca žalobcu, uviedol, že on bude zastupovať právneho zástupcu žalobcu. Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. e/ CSP posúdiť túto otázku samostatne (R 59/1997). Vylúčenie sudcu nastáva priamo zo zákona a nie až výrokom nadriadeného súdu. Neexistuje teda žiadna vecná ani procesná prekážka, aby v dovolacom konaní pri posudzovaní namietanej vady konania nemohla byť otázka vylúčenia sudcu riešená.

12. V zmysle § 49 ods. 1 a 3 CSP je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti (1). Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (3).

13. Inštitútom vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť (§ 49 až § 51 CSP) sa v civilnom konaní garantuje základné právo na prerokovanie a rozhodnutie sporu nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Nestrannosť sa definuje spravidla ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a stranickosti (nadržania určitej procesnej strane).

14. Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 ods. 1 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania prideleného sporu možno skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní týchto dôvodov (ich analýze) v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu a inštruktívnu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a Ústavného súdu Slovenskej republiky k danej problematike.

15. Vychádzajúc z judikatúry ESLP a zaužívanej praxe najvyššieho súdu subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďovať prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým, vzťahom k sporu disponuje. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či existujú preukázateľne skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (viď tiež Fey c. Rakúsko). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú.

16. Pri rozhodovaní, či žalovaným uvádzané okolnosti spôsobujú nedostatok nestrannosti zákonného sudcu súdu prvej inštancie i sudcov zákonného senátu odvolacieho súdu, a teda či tu je relevantná obava z nedostatku nezaujatosti, vychádzal najvyšší súd z judikatúry ESLP, ktorá vyžaduje, aby sa obava z nedostatku nestrannosti zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach.

17. Za objektívne nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcov len subjektívne javí žalovanému. Rozhodujúce je to, či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy. Tvrdenú zaujatosť a neobjektívnosť sudcu súdu prvej inštancie i sudcov senátu odvolacieho súdu žalovaný odôvodňoval len okolnosťami procesného postupu sudcov v spore a ich rozhodovacou činnosťou. Za zaujatosť sudcu pre pomer k sporu alebo stranám sporu, či ich zástupcom, nemožno považovať žalovaným namietaný procesný postup v spore, ani ich rozhodovaciu činnosť (obdobne napr. uznesenia najvyššieho súdu z 20. novembra 2014 sp. zn. 8 Nc 46/2014, z 20. novembra 2014 sp. zn. 8 Nc 45/2014, zo 14. októbra 2014 sp. zn. 8 Nc 37/2014 a iné).

18. Na podklade vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. e/ CSP prípustné.

19. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

20. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

21. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

22. Dovolateľ prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP zdôvodňoval tým, že a/ sudy vychádzali zo skutkových okolností, ktoré nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní, b/ vec nesprávne právne posúdili, c/ odvolací súd nepredvolal žalovaného ani jeho právneho zástupcu na pojednávanie.

23. Pokiaľ dovolateľ tvrdí, že sudy nezistili správne skutkový stav veci a došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, najvyšší súd už opakovane dospel k záveru, že nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu.

24. Ďalšou vadou zmätočnosti označil dovolateľ nepredvolanie jeho i jeho právneho zástupcu na odvolacie pojednávanie. Z obsahu spisu je však nesporné, že odvolací súd na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie, keďže nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a ani to nevyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd v súlade s § 219 ods. 1 CSP verejne vyhlásil rozsudok a keďže rozhodoval rozsudkom bez nariadenia pojednávania, v súlade s § 219 ods. 3 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu i na webovej stránke súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Stranám sporu, teda ani žalovanému ani jeho právnenému zástupcovi neoznámil elektronickými prostriedkami miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku, keďže strany sporu o to nepožiadali.

25. Vzhľadom na to, že dovolací súd nezistil v postupe súdov existenciu vady podľa § 420 písm. f/ CSP, najvyššiemu súdu neostávalo iné, ako dovolanie podľa § 447 písm. f/ CSP odmietnuť.

26. Z opatrnosti vzhľadom na nejasný obsah dovolania dovolací súd uvádza, že ak by žalovaný

odôvodňoval prípustnosť dovolania aj podľa § 421 ods. 1 CSP, bolo by dovolanie podľa § 422 ods. 1 písm. b/ CSP neprípustné, keďže napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy, pričom na príslušenstvo sa neprihliada. Podľa odseku 2 § 422 CSP na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

27. Ustanovenie § 422 CSP obmedzuje prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie vecí tzv. majetkovým cenzom (ratione valoris). Limituje prípustnosť dovolania určením výšky sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu, pričom túto výšku viaže v sporoch s ochranou slabšej strany na dvojnásobok minimálnej mzdy, aby v týchto sporoch bola ponechaná možnosť dovolacieho prieskumu i pri nižších sumách plnenia. To znamená, že pokiaľ je dovolaním napadnutý výrok rozhodnutia odvolacieho súdu o peňažnom plnení, je dovolací prieskum pre nesprávne právne posúdenie vecí možný, len ak peňažné plnenie prevyšuje v sporoch s ochranou slabšej strany dvojnásobok minimálnej mzdy.

28. V preskúmvanej veci je predmetom dovolacieho konania zaplataenie pohľadávky 137,48 € s príslušenstvom. Výška minimálnej mzdy v čase podania žaloby (27. septembra 2016) bola 405,- € [podľa § 1 písm. a) nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 279/2015 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2016]. Odvolací súd teda rozhodoval v dovolaní napadnutom výroku o peňažnom plnení neprevyšujúcom dvojnásobok minimálnej mzdy (810,- €). Prípustnosť dovolania žalovaného by bola preto v zmysle § 422 ods. 1 písm. a/ CSP vylúčená.

29. V konaní úspešnému žalobcovi dovolací súd priznal náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v celom rozsahu. Rozhodnutie o náhrade trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.